

Державна служба статистики України

СХВАЛЕНО

Рішення Комісії з питань
удосконалення методології
та звітної документації
(протокол від 26.02.2021 КПУМ/3-21)

**СТАНДАРТНИЙ ЗВІТ З ЯКОСТІ
ДЕРЖАВНОГО СТАТИСТИЧНОГО СПОСТЕРЕЖЕННЯ
"ЕКОНОМІЧНІ ПОКАЗНИКИ КОРОТКОТЕРМІНОВОЇ СТАТИСТИКИ
БУДІВНИЦТВА"
2.03.10.02**

електронна пошта: G.Overchenko@ukrstat.gov.ua
телефон: (044) 289-96-04
керівник державного
статистичного спостереження: Оверченко Г. Ю.

Зміст

1. Вступ.....	3
2. Компоненти якості державного статистичного спостереження.....	4
2.1. Відповідність	4
2.2. Точність	5
2.3. Своєчасність та пунктуальність	7
2.4. Доступність та зрозумілість.....	8
2.5. Послідовність та зіставність.....	8
2.6. Оцінка потреб та очікувань користувачів.....	9
2.7. Ефективність, витрати та навантаження на респондентів.....	10
2.8. Конфіденційність, прозорість та захист.....	10
3. Заключна частина.....	11

1. Вступ

Стандартний звіт з якості державного статистичного спостереження "Економічні показники короткотермінової статистики будівництва" (далі – звіт) підготовлено з метою інформування користувачів стосовно основних критеріїв та індикаторів якості його результатів. Звіт містить загальну інформацію, яка не залежить від результатів за конкретний період державного статистичного спостереження, а визначена чинною методологією, процедурами обробки даних тощо.

Звіт орієнтований насамперед на широке коло користувачів статистичної інформації та є відправною точкою для підготовки більш детальних звітів з якості даних і результатів спостереження.

Наведені у звіті компоненти якості, такі як відповідність, точність, своєчасність та пунктуальність, доступність та зрозумілість, послідовність та зіставність, відповідають принципам виробництва статистичної інформації, які визначено розділом III Принципів діяльності органів державної статистики, затверджених наказом Держстату від 17.08 2018 № 170.

Метою проведення державного статистичного спостереження "Економічні показники короткотермінової статистики будівництва" (далі – ДСС, спостереження) є формування короткотермінової статистичної інформації про виробництво будівельної продукції підприємствами, які здійснюють будівельну діяльність, для інформаційного забезпечення аналізу розвитку будівництва в Україні, розрахунку індексу будівельної продукції, потреб користувачів.

Спостереження щодо виробництва будівельної продукції було започатковано у 1927 році та за час проведення зазнало змін у частині переліку показників та їх розрізів, охоплення одиниць спостереження, а також використання класифікаторів.

ДСС, згідно з Довідником розділів статистики, належить до розділу 2.03 "Економічна діяльність" за тематикою статистичного виробництва 2.03.10 "Будівництво".

Нормативно-правовою основою проведення ДСС є Закон України "Про державну статистику", щорічний план державних статистичних спостережень, затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів України.

Із 2013 по 2020 роки порядок проведення ДСС визначався Методологічними положеннями щодо організації державного статистичного спостереження з короткотермінової статистики будівництва (далі – Методологічні положення), затвердженими наказом Держстату від 25.10.2013 № 325 (зі змінами, внесеними наказами Держстату від 12.05.2014 № 136, від 30.11.2016 № 227, від 11.02.2019 № 68, від 02.08.2019 № 264), які враховували рекомендації, визначені в Регламенті Ради (ЄС) №1165/98 від 19.05.1998 (зі змінами) щодо короткотермінової статистики підприємств (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:31998R1165&from=EN>), а також з урахуванням Методики розрахунку інтегрального індексу виробництва (враховуючи індекси промислової та будівельної продукції), затвердженої наказом Держкомстату від 02.08.2005 № 224 зі змінами, затвердженими наказами

Держстату від 14.03.2013 № 91 та від 23.01.2020 № 61 (http://ukrstat.gov.ua/norm_doc/2020/61/61.pdf), що розміщені на офіційному вебсайті Держстату (www.ukrstat.gov.ua) у розділі "Методологія та класифікатори"/"Статистична методологія"/"Економічна статистика"/"Економічна діяльність"/"Будівництво".

Джерелами інформації ДСС є: дані за формою № 1-кб (місячна) "Звіт про виконання будівельних робіт" (далі – форма № 1-кб (місячна), яка разом із роз'ясненнями щодо її заповнення розміщені на офіційному вебсайті Держстату в розділі "Для респондентів"/"Альбом форм державних статистичних спостережень на 2021 рік"/"Економічна статистика"/"Економічна діяльність"/"Будівництво"; ДСС "Структурні зміни в економіці України та її регіонів" у частині інформації про підприємства, що здійснюють будівництво господарський способом (для формування сукупності одиниць ДСС); ДСС "Зміни цін у будівництві" у частині індексу цін у будівництві для розрахунку індексу будівельної продукції.

Основними статистичними публікаціями, у яких поширюються дані ДСС, є статистичні продукти (експрес-випуск та статистична інформація), що розміщуються на офіційному вебсайті Держстату в розділах "Експрес-випуски"/"Економічна статистика"/"Будівництво" та "Статистична інформація" ("Економічна статистика"/"Будівництво" і "Багатогалузева статистична інформація"/"Регіональна статистика"/"Економічна статистика"/"Економічна діяльність"/"Будівництво") та сайтах його територіальних органів (www.ukrstat.gov.ua/work/region.html).

2. Компоненти якості державного статистичного спостереження

2.1. Відповідність

Відповідність – це ступінь, з яким результати державних статистичних спостережень задовольняють поточні та потенційні потреби користувачів.

ДСС запроваджено для інформаційного забезпечення користувачів статистичної інформації для здійснення аналізу розвитку будівництва в Україні та для забезпечення потреб статистики національних рахунків.

Показниками ДСС є:

обсяг виробленої будівельної продукції;

індекс будівельної продукції.

Одиниця спостереження: підприємство.

ДСС охоплює підприємства, які здійснюють діяльність, що належить за КВЕД до секції F "Будівництво", і проводиться з місячною періодичністю.

При проведенні ДСС використовують Класифікацію видів економічної діяльності (КВЕД), Класифікатор об'єктів адміністративно-територіального устрою України (КОАТУУ), Класифікатор організаційно-правових форм господарювання (КОПФГ), Державний класифікатор будівель та споруд (ДК БС), Класифікацію інституційних секторів економіки (КІСЕ).

Статистична інформація, отримана за результатами ДСС, узагальнюється за територією місцезнаходження юридичної особи та/або відокремленого підрозділу юридичної особи.

Результати ДСС формуються за такими розрізами:

- *на державному рівні*: щодо обсягу виробленої будівельної продукції в цілому, за видами (на рівні розділу, підрозділу, груп 124–125, 211–215, 221–222, 241 та класів 2301–2304 відповідно до ДК БС), за характером будівництва (нове, ремонти (капітальний та поточний), інше) та по регіонах;

щодо індексу будівельної продукції в цілому, за видами (на рівні розділу, підрозділів 11–12 за ДК БС) та по регіонах;

- *на регіональному рівні*: щодо обсягу виробленої будівельної продукції в цілому, за видами (на рівні розділу, підрозділів 11–12 відповідно до ДК БС) та за характером будівництва;

щодо індексів будівельної продукції в цілому та за видами (на рівні розділу, підрозділів 11–12 за ДК БС).

Розрахунок індексу будівельної продукції здійснюється відповідно до Методики розрахунку інтегрального індексу виробництва.

Динаміка показників за цим спостереженням є в наявності: з 1990 року щодо індексів будівельної продукції/індексів обсягу виконаних будівельних робіт; з 2010 року стосовно обсягів виробленої будівельної продукції.

2.2. Точність

Точність – це ступінь наближеності розрахунку до дійсних значень.

ДСС проводиться шляхом збору даних безпосередньо від респондентів, які залучаються для проведення ДСС, та з використанням інформації інших ДСС.

Відповідно до Методологічних положень ДСС є несущільним.

Сукупність одиниць, які залучаються до проведення ДСС, та перелік респондентів ДСС щорічно формуються на державному рівні на основі генеральної сукупності шляхом відбору.

Респондент ДСС: є юридична особа, відокремлений підрозділ юридичної особи.

Генеральна сукупність одиниць ДСС формується на основі Реєстру статистичних одиниць (РСО) (у частині статистичного реєстру підприємств (СРП)) та включає одиниці, які є активними станом на 01 листопада звітного року та відповідають таким критеріям:

тип статистичної одиниці: місцева одиниця за видом економічної діяльності;

інституційний сектор економіки відповідно до КІСЕ підприємства, частиною якого є місцева одиниця за видом економічної діяльності S.11 "Нефінансові корпорації";

вид економічної діяльності згідно із КВЕД: секція F.

Сукупність одиниць ДСС, яка безпосередньо буде досліджуватись, формується на основі генеральної сукупності одиниць шляхом відбору:

одиниць із середньою кількістю працівників 10 і більше осіб або обсягом реалізованої будівельної продукції більше 3 млн. грн у попередньому до звітнього році;

одиниць із середньою кількістю працівників 10 і більше осіб за 8 місяців звітнього року або чистим доходом (виручкою) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за I півріччя звітнього року більше 2 млн. грн;

одиниць, щодо яких отримані дані за формою № 1-кб (місячна) хоча б за один місяць протягом 10 місяців звітнього року.

З метою забезпечення повноти та репрезентативності даних за показниками на державному та регіональному рівнях щомісячно з лютого по жовтень (за необхідності) поточного року на державному рівні здійснюється актуалізація сукупності одиниць спостереження та переліку респондентів ДСС.

Причинами актуалізації сукупності одиниць ДСС, яка безпосередньо буде досліджуватись, є: події, які відбулися з одиницями через злиття, поділ, виділ, перетворення, приєднання, зміна ідентифікаційних та класифікаційних ознак одиниці.

Джерелами інформації для проведення актуалізації сукупності одиниць ДСС є інформація із РСО (у частині СРП) станом на 01 число кожного місяця звітнього року.

Після отримання звітів здійснюється їх уведення/завантаження до електронного середовища для подальшої обробки.

Під час обробки звітів в електронному середовищі здійснюються такі арифметичні та логічні контролю:

- перевірка ідентифікації респондента;
- перевірка повноти введення даних;
- перевірка правильності співвідношення окремих значень показників форми;
- виявлення алогічних відповідей шляхом порівняння значень показників, у тому числі в динаміці (порівняння з попереднім місяцем звітнього року та відповідним місяцем попереднього року).

При виявленні неузгодженостей, з метою визначення причин, органи державної статистики здійснюють зв'язок з респондентами, за необхідності отримані від респондентів дані доопрацьовуються та коригуються.

У разі неотримання даних від респондента, який має суттєві обсяги виробництва будівельної продукції, та за наявності інформації, що це підприємство у звітньому місяці здійснювало діяльність, може проводитися компенсація (імпутація) даних за відповідним підприємством з використанням значення показника за попередній звітньому місяць або середнього значення показника за попередні місяці тощо. У наступному звітньому місяці в разі необхідності такі дані відкориговуються відповідно до звіту, наданого респондентом за попередній місяць.

Для забезпечення точності даних, зокрема, застосовується контроль рівня подання звітів респондентами, охопленими ДСС, і аналіз причин їх ненадання. Рівень надання звітів респондентами за I квартал 2020 року становить близько 77%. При цьому метод компенсації відсутніх даних не застосовувався, оскільки більшість одиниць не звітувало з причини тимчасового призупинення діяльності

(не заключені договори на будівництво об'єктів), а також через відсутність діяльності, що формує явище, яке спостерігається (відсутність будівельної діяльності у звітному періоді), наявність якого неможливо передбачити при формуванні сукупності одиниць ДСС.

Для контролю якості результатів ДСС здійснюється:

аналіз даних у часі (порівняння з попереднім періодом звітного року та відповідним періодом попереднього року);

аналіз даних у просторі (по регіонах).

При проведенні спостереження здійснюються сезонні коригування динамічного ряду індексів будівельної продукції в цілому по країні за допомогою програми DEMETRA+, використовуючи метод TRAMO/SEATS.

За результатами року перегляду підлягає інформація про обсяг виробленої будівельної продукції та індекс будівельної продукції.

2.3. Своєчасність та пунктуальність

Своєчасність – це період часу між подією або явищем, що описують статистичні дані, та публікацією цих статистичних даних.

Пунктуальність – це період часу між фактичною датою публікації даних та плановою датою, яка визначена в офіційному календарі публікацій.

Терміни оприлюднення статистичної інформації та публікацій за результатами розробки спостереження визначені планом державних статистичних спостережень, який затверджується Кабінетом Міністрів України.

Для зручності користувачів на офіційному вебсайті Держстату розміщені Каталог офіційних статистичних публікацій та Календар оприлюднення інформації, де зазначені відповідні дати оприлюднення статистичних продуктів.

Оприлюднення статистичної інформації здійснюється у заплановані терміни. У випадку необхідності перенесення цих термінів на офіційному вебсайті Держстату для користувачів розміщують відповідне повідомлення.

Збір, обробка, аналіз і поширення даних ДСС здійснюється в такі терміни:

	Збір даних	Обробка даних	Аналіз даних	Перше оприлюднення статистичної інформації
Форма № 1-кб (місячна)	не пізніше 15 числа місяця, наступного за звітним	із 20 по 23 день після звітного періоду	до 30 числа після звітного періоду	на 30-32 день після звітного періоду

Ураховуючи якість інформації, її корисність і затребуваність користувачами, попередні та остаточні дані оприлюднюються на офіційному вебсайті Держстату в терміни, визначені планом державних статистичних спостережень, із відповідною відміткою щодо їхнього статусу при поширенні.

Запити користувачів щодо надання інформації задовольняються в терміни передбачені вимогами Закону України "Про доступ до публічної інформації".

2.4. Доступність та зрозумілість

Доступність – це характеристика простоти та легкості, з якою користувач може отримати статистичні дані; вона визначається фізичними умовами, за наявності яких користувачі можуть отримати доступ до статистичних даних.

Зрозумілість – це характеристика простоти та легкості розуміння користувачем статистичних даних; вона вимірюється через інформаційне середовище, в якому представлені статистичні дані, що супроводжуються відповідними метаданими.

Метадані ДСС розміщені на офіційному вебсайті Держстату в розділі "Діяльність"/"Статистичні спостереження"/"Метаописи державних статистичних спостережень" / "Економічна статистика"/"Економічна діяльність" /"Будівництво"/"2.03.10.02 Економічні показники короткотермінової статистики будівництва".

Результати ДСС розміщуються у вільному доступі у форматах *xls, *doc, *pdf на офіційному вебсайті Держстату та сайтах його територіальних органів (www.ukrstat.gov.ua/work/region.html) у відповідних статистичних продуктах (експрес-випуски, статистична інформація, статистичні публікації). Дані, що оприлюднюються на вебсайтах ТОД, узгоджені з даними, які публікує Держстат.

Водночас наявну статистичну інформацію за результатами спостереження можна отримати за запитом в установленому порядку. Крім того, інформацію за результатами ДСС Держстат також надає за угодами про взаємообмін інформаційними ресурсами між Держстатом та іншими державними органами, установами, організаціями.

Контакти для отримання додаткової інформації про результати спостереження, відповідного методологічного забезпечення, а також довідок щодо умов поширення його результатів:

адреса: вул. Шота Руставелі, 3, м. Київ, 01601

телефон: (044) 289-96-04

електронна пошта: bud@ukrstat.gov.ua

Контактна інформація для оформлення інформаційного запиту:

телефон: (044) 287-06-72, факс (044) 235-37-39,

електронна пошта: el.zapyt@ukrstat.gov.ua.

2.5. Послідовність та зіставність

Послідовність двох або більше статистичних даних означає, наскільки в державних статистичних спостереженнях, у рамках яких вони вироблялися, використовувались однакові метадані – класифікації, визначення і сукупність, що вивчається, а також гармонізовані методи.

Зіставність – це окремий випадок послідовності, коли статистичні дані відносяться до тих самих об'єктів даних, а ціль їхнього об'єднання – зробити порівняння в часі або по регіонах, або за іншими сферами діяльності.

ДСС передбачає єдині підходи до системи показників (їхнього змісту, визначень), одиниць спостереження, генеральної сукупності, звітного періоду та періодичності обстеження, географічного охоплення, методів збору та обробки даних, застосуванням єдиних національних класифікацій, методологічних підходів, що забезпечують зіставну динаміку даних щодо обсягів та індексів виробленої будівельної продукції.

Зважаючи на зазначене, показники цього спостереження за певний період можна порівнювати з даними попередніх обстежень як у цілому по Україні, так і за регіонами, починаючи з 2010 року, не враховуючи тимчасово окуповані території.

2.6. Оцінка потреб та очікувань користувачів

Користувачами інформації, отриманої за результатами ДСС, є органи державної влади та місцевого самоврядування, бізнес (підприємства, установи та організації), науковці та дослідники, засоби масової інформації, громадські організації, міжнародні організації, громадяни.

Задоволеність потреб користувачів статистичної інформації оцінюється шляхом опитування, а також на підставі аналізу запитів і пропозицій користувачів.

У квітні 2020 року Держстат провів анкетне опитування користувачів статистичної інформації з метою вивчення ступеня відповідності потребам користувачів інформації зі статистики будівництва, яка розміщується на офіційному вебсайті Держстату в розділі "Статистична інформація" та аналогічних публікаціях територіальних органів Держстату (ТОД), а також визначення користувачами оцінки якості вміщеної в них статистичної інформації.

Згідно з результатами анкетного опитування інформація зі статистики будівництва для 37% опитаних користувачів є важливою складовою їхньої діяльності, 50% опитаних користувачів використовують інформацію з тематики опитування для аналізу й прогнозування соціально-економічного розвитку країни/регіону, 33% – для моніторингу виконання загальнодержавних і регіональних програм розвитку, 30% – для розробки концепцій, програм, законодавчих і нормативно-правових актів, інших документів, підготовки аналітичних матеріалів, 19% – для здійснення міжнародних порівнянь, 12% – для наукових досліджень.

Від 20% до 55% користувачів надали позитивні оцінки за всіма критеріями якості даних щодо показників з тематики опитування. При цьому найбільш важливим критерієм якості статистичної інформації користувачі визначили "Точність/Надійність", на другому місці – "Своєчасність та Пунктуальність", на третьому – "Відповідність/Релевантність".

Інформаційну підтримку користувачів статистичної інформації співробітниками органів державної статистики позитивно оцінюють 93% користувачів.

Більш детальна інформація про результати проведення анкетного опитування наводиться в повідомленні для користувачів статистичної інформації, яке розміщене на офіційному вебсайті Держстату в розділі "Анкетні опитування".

2.7. Ефективність, витрати та навантаження на респондентів

Держстат здійснює щорічну оцінку звітного навантаження на респондентів на підставі Методики вимірювання звітного навантаження на респондентів, затвердженої наказом Держстату від 14.05.2013 № 149.

У цілому по Україні у 2020 році звітне навантаження на респондентів порівняно з 2019 роком за формою № 1-кб (місячна) знизилося на 7,0% за рахунок удосконалення форми звітності.

За результатами анкетного опитування для визначення звітного навантаження на респондентів середні витрати часу на заповнення форми № 1-кб (місячна) становлять 1 год 06 хв. Більшості із числа опитаних респондентів (84%) було нескладно зрозуміти роз'яснення та зміст показників, підготувати інформацію та заповнити форму. Індекс задоволеності респондентів за формою № 1-кб (місячна) становить 92 (при середньому показнику по державних статистичних спостереженнях 89).

Для спрощення процедури подання респондентами форм державних статистичних спостережень передбачено подання електронного звіту. Відсоток звітування в електронному вигляді за ф. № 1-кб (місячна) за 2020 рік становив 94,9%.

2.8. Конфіденційність, прозорість та захист

Знеособлення постачальників даних, конфіденційність інформації, яку вони надають, та її використання тільки в статистичних цілях мають бути гарантовані. Органи державної статистики мають поширювати статистичні дані об'єктивно, професійно та прозоро.

Захист конфіденційної статистичної інформації є одним із основних принципів проведення ДСС.

Забезпечення статистичної конфіденційності у практиці проведення ДСС здійснюється відповідно до вимог законів України "Про державну статистику", "Про інформацію", "Про доступ до публічної інформації", "Про захист персональних даних", з урахуванням основних принципів і методів, визначених Методологічними положеннями щодо забезпечення статистичної конфіденційності в органах державної статистики, затверджених наказом Держстату від 15.02.2017 № 47, міжнародних вимог до правил конфіденційності статистичної інформації відповідно до статей Регламенту (ЄС) № 223/2009 Європейського Парламенту та Ради від 11 березня 2009 року.

Для дотримання встановлених законодавством гарантій забезпечення статистичної конфіденційності реалізуються такі заходи:

1) захист первинних даних, отриманих органами державної статистики від респондентів у ході проведення ДСС, та використання їх виключно для статистичних цілей;

2) надання статистичної інформації, отриманої за результатами ДСС, користувачам у зведеному знеособленому вигляді;

3) нерозповсюдження статистичної інформації, яка була отримана в ході проведення ДСС, якщо є загроза розкриття первинних даних.

При проведенні ДСС перевірка статистичної конфіденційності здійснюється для кожного із показників, що перелічені в пункті 2.1 цього звіту.

Загроза розкриття первинних даних визначається за правилом порогового значення, установленим Методологічними положеннями щодо забезпечення статистичної конфіденційності в органах державної статистики, у разі невиконання якого зведені підсумки не оприлюднюються.

Основними методами захисту розкриття первинних даних для агрегованих даних є неоприлюднення вразливого значення (первинне блокування) та блокування значень, за допомогою яких можна розрахувати вразливі значення, що були заблоковані на етапі первинного блокування (вторинне блокування), включаючи блокування значень взаємопов'язаних показників, та беручи до уваги їх розрізи й агрегацію.

3. Заключна частина

За період, що пройшов після складання попереднього стандартного звіту з якості (2017 рік), за цим ДСС:

- з метою зменшення звітного навантаження на респондентів, скорочено кількість показників форми № 1-кб (місячна) "Звіт про виконання будівельних робіт" (наказ Держстату від 21.06.2019 № 224) та приведено у відповідність роз'яснення щодо її заповнення;

- для задоволення потреб користувачів статистичної інформації на офіційному вебсайті Держстату оприлюднено статистичну інформацію щодо характеру будівництва (за періоди з початку року) у цілому по Україні (починаючи з 2019 року) та за регіонами (починаючи з 2020 року);

- у зв'язку із запровадженням нового базисного року (2016=100%) були переглянуті дані щодо індексу будівельної продукції за 2015-2019 роки та опубліковані на вебсайті Держстату в розділі "Статистична інформація" ("Економічна статистика"/"Будівництво" та "Багатогалузева статистична інформація"/ "Регіональна статистика"/"Економічна статистика"/"Економічна діяльність"/ "Будівництво").

У 2020 році розроблено та затверджено нові методологічні положення з організації проведення цього ДСС (наказ Держстату від 31.12.2020 № 382), у яких переглянуто критерії формування сукупності одиниць ДСС та розкрито питання забезпечення якості та дотримання конфіденційності статистичної інформації.

Зі звіту за січень 2021 року передбачено оприлюднення сезонно скорегованих індексів будівельної продукції за видами продукції, а також

переведення ДСС в Інтегровану систему статистичної інформації (ІССІ), керовану метаданими, яка забезпечить автоматизацію та уніфікацію процесів збору, обробки й аналізу статистичної інформації, організацію зберігання та доступу до єдиного сховища даних статистичної інформації.

Основним перспективним напрямом подальшої роботи буде запровадження у статистичну практику індексу будівельної продукції за видами будівельної діяльності відповідно до вимог Регламенту (ЄС) № 2152/2019 Європейського Парламенту та Ради про європейську статистику бізнесу в частині короткотермінової статистики підприємств.